

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19343/2022
18.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Данијела Коштан Ковачевић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Драгослав Петковић, адвокат из ..., ради поништаја тестаментa, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 360/22 од 17.08.2022. године, у седници одржаној дана 18.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 360/22 од 17.08.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П 230/19 од 10.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је основни тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи тестамент покојне ВВ са станом у ..., рођене ...1928. године, сачињен 18.08.2015. године, број исправе S 2079/2015 нотара Dr Till Schemmann у Минхену, који је проглашен пред Основном судом у Вршцу 13.09.2016. године у предмету О 532/16, што је тужена дужна признати и трпети да се заоставштина оставиле пок. ВВ расправи по закону, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је ништав и да не производи правно дејство тестамент пок. ВВ са станом у ..., рођене ...1928. године, сачињен 18.08.2015. године, број исправе S 2079/2015 нотара Dr Till Schemmann у Минхену, који је проглашен пред Основном судом у Вршцу 13.09.2016. године у предмету О 532/16, што је тужена дужна признати и трпети да се заоставштина оставиле пок. ВВ расправи по закону, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.097.750,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од дана пресуђења до дана извршности пресуде, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 360/22 од 17.08.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена

првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 408. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је утврдио да ревизија није основана.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни повреде одредаба поступка из члана 374. став 1. ЗПП указивање да су неправилно примењене одредбе овог закона.

Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су ћерке сада пок. ВВ, бивше из ..., рођене ...1928. године, а преминуле ...2015. године у Минхену. ВВ је више од 40 година боравила у Немачкој, где је радила као кућепазитељка, док је последњих десетак година живота, након што је 2006. године престала да ради, провела са супругом сада пок ГГ, код своје ћерке, овде тужене у Минхену која се о њој бринула. Дана 18.08.2015. године, сада пок. ВВ је сачинила тестамент у виду јавнобележничког записа пред јавним бележником Dr Till Schemman у Минхену, заведено у Општинском суду у Минхену, у присуству судског тумача за српски језик, којим је за јединог и искључивог наследника целокупне своје имовине именовала своју ћерку, овде тужену. Приликом сачињавања завештања од стране јавног бележника утврђен је идентитет завештаоца, констатована завештајна способност, наведени су мотиви и разлози за изражену последњу вољу завештаоца, завештање је прочитано, преведено, верификовано од стране завештаоца, те потписано од стране завештаоца, преводиоца и јавног бележника и снабдевено службеним жигом јавног бележника. Завештање (тестамент) је у оригиналу чувано у судском депозиту Општинског суда у Минхену у затвореној коверти, а Основном суду у Вршцу достављен је превод снабдевен апостилом издатом од стране Општинског суда у Минхену. Пред Основним судом у Вршцу у предмету О 532/16 предметни тестамент је проглашен, али је оспорен због форме и садржине од стране тужиле. Према налазу и мишљењу Клинике за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“ сада пок. ВВ је у моменту сачињавања тестаamenta 18.08.2015. године била тестаторски способна, односно према налазу и мишљењу Института за ментално здравље Београд сада пок. ВВ је била способна за расуђивање и одлучивање, била је свесна правне радње коју предузима и последица предузете правне радње, те потпуно способна да сачини оспоравани тестамент 18.08.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиле како за поништај завештања, тако и за утврђење ништавости дајући разлоге које у свему прихвата и ревизијски суд.

Одредбом члана 78. Закона о наслеђивању завештање је једнострана, лична и увек опозива изјава воље за то способног лица којом оно распоређује своју имовину за случај смрти, у законом одређеном облику.

Одредбом члана 111а Закона о наслеђивању, прописано је да јавнобележничко завештање сачињава јавни бележник у облику јавнобележничког записа.

Према одредби члана 155. овог закона завештање је ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, према члану 156. ништаво је завештање лица које није навршило петнаест година живота и лица које је због неспособности за расуђивање потпуно лишене пословне способности, а према члану 157. ништаво је фалсификовано завештање. Према одредби члана 164. Закона о наслеђивању завештање је рушљиво ако га је сачинио онај ко није имао завештајну способност, ако је у време завештања било мана завештаоачеве воље и ако при сачињавању завештања нису поштовани облик и услови одређени законом.

Одредбом члана 84. Закона о јавном бележништву прописано је шта јавнобележнички запис садржи.

Одредбом члана 30. став 1. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља прописано је да је за наслеђивање меродавно право државе чији је држављанин био оставилац у време смрти, а ставом 2. да је за способност за прављење тестамент меродавно право државе чији је држављанство завешталац имао у моменту сачињавања тестамент. Одредбом члана 31. став 1. овог закона прописано је да је тестамент пуноважан у погледу облика ако је пуноважан по једном од следећих права: 1) по праву места где је тестамент састављен; 2) по праву државе чији је држављанин био завешталац у време располагања тестаментом било у време смрти; 3) по праву завештаоачевог пребивалишта било у време располагања тестаментом било у време смрти; 4) по праву завештаоачевог боравишта било у време располагања тестаментом било у време смрти; 5) по праву Савезне Републике Југославије; 6) за непокретност по праву места где се непокретност налази.

Правно дејство може да производи пуноважно завештање, а то значи да је завештање производ слободно изражене воље, да га је сачинило завештајно способно лице у неком од облика који су прописани законом, чија је садржина сагласна принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима. Недостатак неког од елемената чини завештање неважећим. У конкретном случају не постоји ни један од разлога предвиђених цитираним одредбама Закона о наслеђивању за поништај или утврђење ништавости спорног завештања. Пре свега, предметно завештање по свом облику и суштини представља наредбу последње воље завештаоца, која је дата у законом прописаној форми од стране завештаоца сада пок ВВ која је у тренутку сачињавања завештања била способна за расуђивање и одлучивање, свесна правне радње коју предузима и последица предузете правне радње, те потпуно способна да сачини оспоравано завештање од 18.08.2015. године, па се показују као неосновани наводи ревизије којима се кроз оспоравање налаза и мишљења вештака оспорава завештајна способност сада пок. ВВ.

Предметно завештање је сачињено у складу са чланом 111а Закона о наслеђивању и члана 84. Закона о јавном бележничтву, односно члана 30. и 31. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, па ни са ових разлога нису испуњени услови за поништај предметног завештања како то правилно закључују нижестепени судови. Наводи ревизије да предметно завештање сачињено пред јавним бележником у форми јавнобележничког записа не садржи податке предвиђене одредбом члана 84. Закона о јавном бележничтву, нису основани са са разлога што је од стране јавног бележника утврђен идентитет завештаоца, констатована завештајна способност, наведени мотиви и разлози за последњу вољу завештаоца, завештање прочитано, преведено, верификовано од стране завештаоца, потписано и од стране завештаоца и преводиоца и јавног бележника, те је снабдевено службеним жигом јавног бележника. Стога се у овом делу неосновано указује ревизијом на погрешну примену материјалног права у односу на одредбу члана 84. Закона о јавном бележничтву.

Чланом 1. Конвенције о укидању потребе легализације страних јавних исправа („Службени лист ФНРЈ – Међународни уговор и други споразуми“ број 10/62) прописано је да се Конвенција примењује на јавне исправе које су сачињене на територији једне државе уговорнице, а треба да се употребе на територији друге државе уговорнице (став 1.). Страним јавним исправама, у смислу ове Конвенције, сматрају се између осталог и исправе које је издао или оверио јавни бележник (став 2 тачка ц).

Чланом 2. наведене Конвенције прописано је да је свака држава уговорница ослобођена од легализације оне исправе на које се примењује ова конвенција и које треба да се употребе на њеној територији. Легализација у смислу ове конвенције представља формалност којом дипломатски или конзуларни агенти оне земље на чијој територији исправа треба да се употреби, потврђују веродостојност потписа, својство којим је потписник те исправе поступио и, у случају потребе, истоветност печата или жига којим је та исправа снабдевена.

Чланом 3. Конвенције предвиђено је да је једина формалност која може да се захтева за потврду веродостојности потписа, својства у којем је потписник исправе поступио и, у случајевима потребе истоветности печата или жига којим је та исправа снабдевена, јесте стављање потврде наведен у члану 4. и издате од стране надлежног органа оне државе од које исправа потиче. Чланом 4. став 1. прописано је да се потврда предвиђена у члану 3, став први, ставља на саму исправу или на њен додатак; она мора бити саображена обрасцу приложеном овој конвенцији. Потписник Конвенције је Савезна Република Немачка, а наведена Конвенција је ратификована Уредбом о ратификацији Конвенције о укидању потребе легализације страних јавних исправа („Сл. Лист ФНРЈ-Међународни уговори и други споразуми“, бр 10/62).

Наводи ревизије да завештање нема доказну снагу јер није достављен превод оверен апостилом издатим од стране Општинског суда у Минхену, нити је оригинал чуван у судском депозиту Општинског суда у Минхену, нису основани са разлога што је, тестамент у оригиналу чуван у судском депозиту Општинског суда у Минхену у затвореној коверти, а достављен је превод снабдевен апостилом издатим од стране Општинског суда у Минхену.

Са изложеног, а на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**